

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 1 februari 2006
Ons kenmerk 5/5.11/2006000910
Behandeld door mevrouw M.T.M. Leijn (0592) 36 53 63
Onderwerp: Monitoring ontwikkelingen gentechnologie

Geachte voorzitter/leden,

In de toenmalige Statencommissie Milieu, Water en Groen is de afgelopen jaren een aantal malen het thema Gentechnologie aan de orde geweest. Het ging dan met name om de relatie van het provinciaal beleid om biologische landbouw in Drenthe te bevorderen met de veldproeven in onze provincie van AVEBE met genetisch gemodificeerde aardappelen, het zogenaamde coëxistentievraagstuk.

In januari 2005 heeft de commissie naar aanleiding van de door haar georganiseerde Gentechnoconferentie van september 2004 wederom het onderwerp op de agenda gezet. Gedeputeerde Edelenbosch heeft toegezegd u na een jaar van de belangrijkste ontwikkelingen in het Europese en nationale gentechnologiebeleid en de eventuele gevolgen daarvan voor de provincie op de hoogte te stellen.

In de bijlage treft u het toegezegde overzicht aan. Overigens is dit overzicht niet uitputtend en verwijzen wij u naar diverse websites hieromtrent. De ontwikkelingen geven ons geen aanleiding voor wijzigingen van het provinciale beleid.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
ga/mat.coll.

INTERNATIONALE EN NATIONALE ONTWIKKELINGEN GENETISCH GEMODIFICEERDE ORGANISMEN JANUARI 2006

Hierna is op hoofdlijnen aangegeven welke ontwikkelingen zich in 2005 in Europa en in Nederland hebben voorgedaan op het gebied van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's). Vervolgens zijn recente ontwikkelingen die specifiek op Drenthe betrekking hebben, aangegeven.

EUROPA

GGO-vrije regio's

Een toenemend aantal Europese regio's en gemeenten keert zich tegen de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen. Deze regio's willen gentichteelt in hun gebied voorkomen door zich uit te roepen als gentichevrije of transgeenvrije regio. Een groot aantal regionale overheden heeft zich aangesloten bij de Europese alliantie van transgeenvrije zones. Dit netwerk is onder aanvoering van de Italiaanse regio Toscane in november 2003 in het leven geroepen. Grote delen van Italië en Oostenrijk en Frankrijk zijn voorstander van GGO-vrije zones.

Voor zover bekend is Culemborg de eerste en enige Nederlandse gemeente die zichzelf gentichevrij heeft verklaard. Dit gebeurde in augustus 2004.

Voor meer detailinformatie over de regio's: zie www.gmo-free-regions.org.

De juridische status van gentichevrije gebieden is echter nog steeds onzeker. In oktober 2005 heeft het Europese Hof van Justitie in een zaak tegen de regio Oberösterreich de uitspraak gedaan dat regio's niet zelf GGO-gewassen mogen weren. De zaak was aangespannen door de Europese Commissie. De commissie vindt dat er geen bewijs is dat gewassen en voeding riskanter zijn als ze genetisch aangepast zijn.

Toelatingen en verboden

In april 2005 heeft de Europese Unie (EU) de grenzen dichtgegooid voor alle genmaïs uit Amerika. De EU was bang dat het maïs vermengd was met het verboden maïs type BT-10. BT-10 bevat een resistentie tegen antibiotica. Het verbod op BT-10 maïs geldt op dit moment nog steeds.

Diverse andere genmaïsoorten zijn echter wel toegelaten voor verwerking in diervoeders.

In december konden de EU-ministers niet tot een akkoord komen over de toelating van een genetisch gemodificeerde maïssoort voor menselijke consumptie. Dat betekent dat de beslissing nu wordt overgelaten aan de Europese Commissie.

Voor genetisch gemodificeerd koolzaad zijn het afgelopen jaar eveneens toelatingen afgegeven. Ook deze gelden alleen voor de toepassing in diervoeders.

Binnen de EU heerst overigens verdeeldheid over de import van nieuwe gengewassen. In juni hebben de ministers van milieu besloten dat 8 Europese landen de import van genetisch gemodificeerd maïs en koolzaad mogen blijven weren. De landen waarbinnen het verbod van kracht blijft zijn Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Luxemburg, Italië, Denemarken en België.

De 25 milieuministers vinden dat de afzonderlijke EU-lidstaten zelf moeten kunnen besluiten of ze genticgewassen toelaten of niet.

In juli heeft de EU een nieuw moratorium (tijdelijk verbod) voor de teelt van genticgewassen in Europa ingesteld. Dit moratorium zou van kracht moeten blijven totdat er Europese regelgeving is voor coëxistentie (het samengaan van gangbare, gentic- en biologische teelten) en er drempelwaarden zijn vastgesteld voor de GGO-besmetting van zaden. De verwachting is dat dit nog jaren gaat duren. Veldproeven zijn wel toegestaan.

NEDERLAND

Coëxistentie

In 2004 heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (LNV) de commissie-Van Dijk in het leven geroepen voor het uitwerken van coëxistentie. Hierin zaten vertegenwoordigers van LTO Nederland, het Hoofdproductschap Akkerbouw, Biologica, Plantum NL en het Platform Aarde Boer Consument. In november 2004 heeft de commissie haar eindrapport aan minister Veerman aangeboden in de vorm van het Convenant Coëxistentie primaire sector. Dit convenant is door genoemde partijen getekend, maar Biologica heeft zich later uit het overleg teruggetrokken, omdat deze organisatie vond dat een aantal zaken onvoldoende geregeld was. Het ging daarbij onder meer om regels met betrekking tot veldproeven, een ketenbrede regeling voor aansprakelijkheid en onderzoek en monitoring. Toen de andere partijen bereid bleken te zijn over aanvullende zaken te praten, is Biologica weer aan tafel gegaan.

In december 2005 heeft deze groep een conceptverordening vastgesteld. Als deze verordening wordt goedgekeurd door de ministers van LNV en volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (VROM) en door de Europese Commissie, zal het Hoofdproductschap Akkerbouw de verordening doen uitgaan en is deze bindend voor alle boeren. Verwacht wordt, dat dit nog ca. een half jaar duurt. In de tussentijd wordt gewerkt aan een schadefonds en een monitoringsplan.

Veldproeven

Begin 2005 heeft het Ministerie van VROM besloten dat proefvelden met transgene gewassen voortaan meer bij benadering worden aangeduid. In officiële publicaties wordt een zoekgebied van twee vierkante kilometer aangeduid. Dit is bedoeld om vernieling te bemoeilijken. Bij het ministerie zelf zijn wel de exacte locaties bekend.

Onderzoek

Het kabinet laat onderzoek doen naar de milieurisico's van transgene gewassen met name wat betreft de risico's op uitkruising en voor de bodem. Voor de periode 2006-2010 heeft het kabinet daarvoor € 10 miljoen gereserveerd.

Het Wageningse onderzoeksinstituut Plant Research International gaat samen met andere Europese instituten verschillende maatregelen testen, die moeten voorkomen dat transgene planten zich kunnen verspreiden. Dat gebeurt in opdracht van de EU, die voor het project €5,6 miljoen heeft uitgetrokken. Het risico op uitkruising is een belangrijk obstakel bij de introductie van genetisch gemodificeerde gewassen.

DRENTHE

AVEBE

In 2005 heeft AVEBE opnieuw veldproeven uitgevoerd met de genetisch gemodificeerde amylopectine-aardappel. De veldproeven hebben plaatsgevonden op diverse locaties in de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Eemsmond, Emmen, Pekela en Veendam. Ook in 2006 zullen proeven plaatsvinden. Zeer recentelijk heeft de Raad van State een beroep tegen de lopende vergunning van AVEBE ongegrond verklaard. Hiermee is de laatste procedure tegen de vergunning van AVEBE beëindigd. De uitspraak stelt AVEBE in staat de vergunning tot eind 2013 te benutten. Volgens de woordvoerder van AVEBE zullen de proeven in 2006 van ongeveer dezelfde omvang zijn als in voorgaande jaren. Er is een vergunning voor 20 locaties, waarvan er jaarlijks 10 gebruikt worden.

AVEBE heeft via klassieke kweektechnieken eveneens een amylopectine-aardappel ontwikkeld, Eliane genaamd. Eliane is vrij van genetisch gemodificeerde organismen en bestaat voor 99% uit amylopectine. De bedoeling is dat dit ras wordt gebruikt voor toepassingen in voedsel, terwijl het zetmeel uit de GGO-rassen bedoeld is voor technische toepassingen.

Verder heeft AVEBE bekendgemaakt met Wageningen UR een onderzoeksvorstel te hebben ingediend voor het ontwikkelen van GGO-aardappels die resistent zijn tegen de aardappelziekte Phytophthora. Een subsidieaanvraag is ingediend in het kader van het Fonds economische structuurversterking. Voorlopig zullen nog geen veldproeven plaatsvinden met deze aardappelen.

Overig

Het Duitse bedrijf BASF heeft in oktober 2005 een vergunning aangevraagd voor een veldproef met Phytophthora-resistente aardappelen in de gemeenten Borger-Odoorn en Lingewaard. Het zou de eerste veldproef in Europa zijn met transgene aardappelen met resistentie voor deze schimmelinfectie. Momenteel ligt een ontwerpbeschikking ter inzage. De stand van zaken en nadere informatie is te vinden via de database op www.vrom.nl/ggo-vergunningverlening.